

WIERINGER LOTELINGEN

In deze tijd met schermutselingen over de hele wereld zijn we ons steeds meer bewust niet zonder een goed en sterk uitgerust leger te kunnen. Nu alles uit de kast wordt gehaald om dit te realiseren, komt ook de vraag weer naar voren of de dienstplicht moet worden ingevoerd. Kijken we naar onze militaire geschiedenis dan zien we dat in Nederland de dienstplicht in 1810, na inlijving van het Koninkrijk Holland in het Franse Keizerrijk, is ingevoerd voor mannen van 20 jaar of ouder.

Door middel van loting werd bepaald wie dienst moest nemen in het Franse leger. Na verdrijving van de Fransen en met wat aanpassingen in de loop van de jaren, heeft dit systeem nog jarenlang bestaan.

Ook de Wieringer jonge mannen werden opgeroepen en gekeurd. Op een foto uit de jaren twintig staat een groep Wieringers voor het café van Oudejans in Schagen.

Al vroeg werd de postboot van De Haukes naar Van Ewijksluis genomen en vandaar verder met de tram naar Schagen. In een school zat de burgemeester met een secretaris en twee politieagenten voor de veiligheid (niet iedereen had trek om de dienstplicht te vervullen en al het mogelijke en onmogelijke werd uit de kast gehaald om hier aan te ontkomen). Op de tafel voor de burgemeester stond een grote glazen pot gevuld met gevouwen nummers waar de zogenaamde loteling een briefje moest uitpakken en aan de burgemeester geven. Wie een hoog nummer had was vrijgeloot en bevestigde met een speld het nummer op de pet of de jas. Voor Wieringen, een relatief klein eiland met een geringe bevolking, betekende de dienstplicht vaak dat er een kostwinner minder was en/of er een nieuwe knecht moest worden aangenomen.

In de jaren zestig, toen ik aan de beurt was, vertrokken er drie bussen van Martien de Haan vol met Wieringers en Meerpenen naar Amsterdam. Na de keuring en een test waaruit werd bepaald hoe slim je was, volgde later bericht bij welk onderdeel van de krijgsmacht je geplaatst werd. Van de drie bussen vertrokken er na afloop direct twee richting Wieringen. De derde bus bleef tot diep in de nacht in Amsterdam. Wij Wieringers hebben die Amsterdammers toen laten zien wat Wieringers waard zijn. In ieder geval toekomstige landverdedigers die hun mannetje staan.

Henk Braad,
Historische Vereniging Wieringen

Onderschrift foto:

Wieringer lotelingen voor café Oudejans in Schagen 1924